

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XII./2015
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 459/2015
populárny názov	Odôvodnenie rozhodnutia o predbežnom opatrení
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	18.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Povinnosťou krajského súdu ako odvolacieho súdu bolo, aby na všetky podstatné námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu dal jednoznačnú odpoveď. Ani požiadavka rýchlosti konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemôže ospravedlniť vydanie neodôvodneného rozhodnutia, ktoré neodpovedá na riadne uplatnené odvolacie námietky účastníka konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ v procesnom postavení odporcu je účastníkom konania o určenie vecného bremena práva prechodu a prejazdu vedeného pred Okresným súdom Námestovo. Okresný súd sťažovateľovi uložil povinnosť do právoplatného skončenia označeného konania strpieť prechod a prejazd motorových vozidiel zo strany navrhovateľa, zamestnancov navrhovateľa, tretích osôb prichádzajúcich do priemyselnej budovy navrhovateľa v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou cez v uznesení špecifikovaný pozemok, a to v rozsahu v súčasnosti existujúcej prístupovej cesty vedúcej cez areál Technických služieb mesta Tvrdošín. V odvolacom konaní iniciovanom sťažovateľom krajský súd uznesenie okresného súdu napadnutým uznesením potvrdil. Sťažovateľ namieta, že krajský súd sa v napadnutom uznesení vôbec nezmienil o dôvodoch neakceptovania sťažovateľom predložených dôkazov o tom, že pri kúpe susediacich pozemkov právnym predchodcom navrhovateľa bol v kúpnej zmluve so sťažovateľom dohodnutý len prejazd zásobovacích vozidiel, vzhľadom na čo si mal navrhovateľ riešiť prístup k svojim nehnuteľnostiam samostatne. Rovnako namieta, že krajský súd sa o dôvode neakceptovania jeho námietok, vôbec nezmienil. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považuje sťažovateľ za nepresvedčivé a arbitrárne. Sťažovateľ napokon namieta aj skutočnosť, že nebol oboznámený s vyjadrením navrhovateľa k jeho odvolaniu proti uzneseniu okresného súdu ani mu nebola doručovaná žaloba.
z odôvodnenia	Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných

slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že rozhodnutie všeobecného súdu môže preskúmavať v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, II. ÚS 222/04).

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa preto spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (III. ÚS 169/2010).

Sťažovateľ v podstatnom namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia z dôvodu, že neodpovedá na právnu argumentáciu, ktorú predložil v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu, a je tak prejavom svojvôle. Rovnako namieta, že pred rozhodnutím krajského súdu nebol oboznámený s vyjadrením navrhovateľa k sťažovateľovmu odvolaniu, v dôsledku čoho nemal príležitosť k nemu zaujať vlastné stanovisko.

Zo zapožičaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľovo odvolanie proti uzneseniu okresného súdu obsahovalo rozsiahlu argumentáciu. Na osvedčenie skutočností tvrdných v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ pripojil početné listinné dôkazy v rozsahu 52 strán.

Ústavný súd uviedol, že všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.

Ústavný súd si je vedomý, že v konaní o nariadení predbežného opatrenia všeobecný súd rozhoduje spravidla bez vyjadrenia ostatných účastníkov k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, a tento návrh im doručuje až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené (§ 75 ods. 7 OSP). Pri rozhodovaní v odvolacom konaní však už krajský súd má k dispozícii stanovisko aj účastníka konania, ktorý podal odvolanie (pri nariadení predbežného opatrenia je to spravidla protistrana v konaní), pričom zásady riadneho a spravodlivého procesu vyžadujú, aby na vznesené námietky a týmto

	<p>účastníkom osvedčené okolnosti vzťahujúce sa na vec zaujal odôvodnené stanovisko.</p> <p>Po preskúmaní napadnutého uznesenia a obsahu odvolania sťažovateľa a k nemu pripojených listinných dôkazov ústavný súd konštatoval, že krajský súd sa so sťažovateľom uplatnenými námietkami ústavne akceptovateľným spôsobom nevysporiadal a svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil. Ústavný súd dospel k záveru, že doterajšie konanie a rozhodovanie krajského súdu bolo jednostranné, pretože konajúci krajský súd nevyhodnotil podstatné listinné dôkazy, ktorými sťažovateľ osvedčoval svoje tvrdenia o existencii inej prístupovej cesty k nehnuteľnosti ani obsah zmluvných dojednaní upravujúcich práva a povinnosti medzi účastníkmi konania týkajúcich sa využívania pozemkov v sťažovateľovom vlastníctve navrhovateľom, uzavretých v čase bezprostredne predchádzajúcom podaniu návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Krajský súd neodôvodnil ani vplyv sťažovateľom vznesených námietok na okolnosti, ktoré osvedčovali podmienky dôvodnosti nároku, ktorému bola predbežným opatrením poskytnutá predbežná ochrana.</p> <p>Ústavnému súdu sa záver krajského súdu o naliehavej potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, ako aj záver o tom, že dôvodnosť nároku navrhovateľky je v konaní osvedčená, vzhľadom na už uvedené dôvody javí ako zjavne neodôvodnený, a tak arbitrárny a nesúladný s označeným právom na súdnu ochranu. Povinnosťou krajského súdu ako odvolacieho súdu bolo, aby na všetky podstatné námietky sťažovateľa uvedené v odvolaní proti napadnutému rozhodnutiu prvostupňového súdu dal jednoznačnú odpoveď. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu však takéto závery podľa názoru ústavného súdu neobsahuje, je nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené, čím reálne zasiahlo do základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy ústavne neprípustnou intenzitou odôvodňujúcou zásah ústavného súdu. Ani požiadavka rýchlosti konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemôže ospravedlniť vydanie neodôvodneného rozhodnutia, ktoré neodpovedá na riadne uplatnené odvolacie námietky účastníka konania.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline porušené bolo. Uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie Sťažovateľovi priznal úhradu trov konania.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>Ústavný súd SI. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, II. ÚS 222/04, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 169/2010, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09</p> <p>EŠLP: Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30</p>
súvisiace právne predpisy	
kľúčové slová	<p>arbitrárnosť</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na súdnu ochranu</p> <p>predbežné opatrenie</p> <p>rozhodnutie - odôvodnenie</p>

spisová značka	III. ÚS 483/2015
populárny názov	Urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	18.11.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2
analytická právna veta	Od kvalifikovaného obhajcu bolo možné spravodlivo očakávať, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu adresuje orgánu činnému v trestnom konaní príslušnému na rozhodnutie o nej, a to práve aj z dôvodu urýchlenia rozhodnutia

	<p>o osobnej slobode osoby v detencii, ktorú zastupoval.</p> <p>Relevantná doba rozhodovania okresného súdu o osobnej slobode sťažovateľa predstavovala 31 dní vrátane nečinnosti trvajúcej týždne, čo s prihliadnutím na všetky už uvedené okolnosti je potrebné hodnotiť ako dobu neprimerane dlhú a nezlučiteľnú s obsahom a účelom sťažovateľom označených práv.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd svojím postupom pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu porušil jeho právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru, a to z dôvodu nedodržania požiadavky neodkladnosti a urýchlivosti pri rozhodovaní o žiadosti.</p> <p>Obhajca sťažovateľa osobne podal 25. augusta 2014 okresnému súdu žiadosť o prepustenie sťažovateľa a ďalšieho obvineného z väzby na slobodu. Referátom z 25. augusta 2014 dala zákonná sudkyňa pre prípravné konanie pokyn na zaslanie kópie žiadosti sťažovateľa Okresnej prokuratúre Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) na vyjadrenie a zaslanie vyšetrovacieho spisu. Túto úpravu zákonnej sudkyne trestná kancelária prevzala 25. augusta 2014. K realizácii úpravy sudkyne pre prípravné konanie trestnou kanceláriou došlo 19. septembra 2014 a okresná prokuratúra kópiu žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu prevzala 22. septembra 2014. K žiadosti sa okresná prokuratúra vyjadrila listom z 24. septembra 2014 doručeným okresnému súdu 26. septembra 2014 v tom zmysle, že jej nevyhovela. Sudkyňa pre prípravné konanie 29. septembra 2014 nariadila výsluch sťažovateľa a ďalšieho obvineného na 2. október 2014. Uznesením z 2. októbra 2014 okresný súd rozhodol tak, že žiadosť sťažovateľa (a ďalšieho obvineného) o prepustenie z väzby na slobodu zamietol. Uznesenie osobne v ten istý deň prevzali všetci na výsluchu prítomní, t. j. sťažovateľ, ďalší obvinený, ich obhajca aj prokurátor okresnej prokuratúry. Pretože sťažovateľ a rovnako aj ďalší obvinený podali ihneď do zápisnice proti rozhodnutiu okresného súdu sťažnosť (následne doplnenú ich obhajcom 6. októbra 2014), sudkyňa pre prípravné konanie dala 2. októbra 2014 pokyn trestnej kancelárii vyhotoviť predkladáciu správu pre krajský súd, ktorému bol spis doručený 7. októbra 2014. Krajský súd 14. októbra 2014 vo veci nariadil neverejné zasadnutie na 16. október 2014, na ktorom sťažnosti sťažovateľa a ďalšieho obvineného zamietol. Rozhodnutie druhostupňového súdu bolo sťažovateľovi a jeho obhajcovi doručené 27. októbra 2014.</p>
z odôvodnenia	<p>Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlivosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 (a 5) ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne pozri aj III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).</p> <p>Pri posudzovaní neodkladnosti alebo urýchlivosti rozhodovania o zákonnosti väzby sa vychádza aj z pravidla, že keď sa na rozhodovaní o návrhoch osoby pozbavenej osobnej slobody na preskúmanie zákonnosti tohto pozbavenia zúčastnilo viac stupňov súdov, berie sa do úvahy celková dĺžka konania, to znamená od podania návrhu až do právoplatného rozhodnutia o ňom (napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Letellier v. Francúzsko, 26. 6. 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. 11. 1993, § 28).</p> <p>Sťažovateľ namieta, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval okresný súd 39 dní, čo „nemôžno považovať za urýchlené konanie“.</p> <p>Zo skutkového hľadiska považuje ústavný súd za preukázané, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola okresnému súdu doručená 25. augusta 2014. Trestná kancelária pokyn sudkyne pre prípravné konanie na zaslanie kópie žiadosti sťažovateľa na vyjadrenie okresnej prokuratúry a vyžiadanie spisu realizovala 19. septembra 2014 zaslaním prípisu okresnej prokuratúry, ktorá ho prevzala 22. septembra 2014 a jej vyjadrenie spolu s vyšetrovacím spisom bolo okresnému súdu doručené 26. septembra 2014. Termín výsluchu bol 29. septembra 2014 nariadený na 2. október 2014, kedy bolo o žiadosti sťažovateľa rozhodnuté a uznesenie stranám trestného konania doručené.</p>

Na základe uvedeného možno konštatovať, že konanie o žiadosti sťažovateľa trvalo na okresnom súde od 25. augusta 2014 do 2. októbra 2014, teda celkom 38 dní.

Podľa názoru ústavného súdu však nie je nemožné uvedenú celkovú dobu trvania rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu pripísať iba na vrub okresnému súdu. Sťažovateľ bol v trestnom konaní zastúpený kvalifikovaným obhajcom, od ktorého bolo možné spravodlivo očakávať, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu adresuje orgánu činnému v trestnom konaní príslušnému na rozhodnutie o nej (tak ako to možno vyvodíť z ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku), a to práve aj z dôvodu urýchlenia rozhodnutia o osobnej slobode osoby v detencii, ktorú zastupoval – v tomto prípade sťažovateľa.

V danej veci právomoc okresného súdu rozhodovať o žiadosti sťažovateľa vznikla až vo chvíli, keď sa prokurátor rozhodol žiadosť nevyhovieť, a z tohto dôvodu ju postúpil okresnému súdu.

Z uvedeného vyplýva, že obdobie od 19. septembra 2014, keď okresný súd vyzval okresnú prokuratúru vyjadriť sa k žiadosti sťažovateľa, do 26. septembra 2014, keď vyjadrenie okresnej prokuratúry spolu s vyšetrovacím spisom bolo okresnému súdu doručené, teda celkom 7 dní, treba považovať za taký prieťah v konaní, ktorý vznikol pričinením sťažovateľa (jeho obhajcu). V tomto smere ústavný súd sčasti uznal argumentáciu okresného súdu uvedenú vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV/789/2015 z 21. októbra 2015 k prijatej sťažnosti.

Obdobie od 26. augusta 2014 (po tom, ako sudkyňa pre prípravné konanie 25. augusta 2014 dala trestnej kancelárii príkaz vyžiadať stanovisko okresnej prokuratúry) do 19. septembra 2014 (keď došlo k realizácii príkazu sudkyne pre prípravné konanie trestnou kanceláriou) však treba považovať za taký prieťah pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, za ktorý je zodpovedný výlučne okresný súd. Ide o obdobie v trvaní 25 dní, počas ktorého nebol vo veci vykonaný žiaden úkon (t. j. nečinnosť rátaná na týždeň) a je z pohľadu ústavnoprávnej ochrany irelevantné, či prieťah spôsobila sudkyňa pre prípravné konanie alebo trestná kancelária okresného súdu.

V období od 19. septembra 2014 do 2. októbra 2014 (13 dní) ústavný súd považoval postup okresného súdu v predmetnom konaní vzhľadom na vykonávané úkony za dostatočne rýchly.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že relevantná doba rozhodovania okresného súdu o osobnej slobode sťažovateľa predstavovala 31 dní vrátane nečinnosti trvajúcej týždeň, čo s prihliadnutím na všetky už uvedené okolnosti je potrebné hodnotiť ako dobu neprimerane dlhú a nezlučiteľnú s obsahom a účelom sťažovateľom označených práv.

Pokiaľ ide o obranu okresného súdu spočívajúcu v poukázaní na „mimoriadne vysokú zaťaženosť súdu a nedostatočné personálne obsadenie súdu“, túto ústavný súd neakceptoval.

Sťažovateľ navrhol priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, čo odôvodnil tým, že „samotné konanie a rozhodnutie Ústavného súdu aj v prípade kladného rozhodnutia o... sťažnosti, už nemôže dostatočne zhojiť pochybenie všeobecných súdov“, ktoré sťažovateľ považuje „za mimoriadne závažné“ a je tohto názoru, že „pre účinnú nápravu porušenia... označených práv je potrebné... nemajetkovú ujmu kompenzovať finančne“. Sťažovateľ dodal, že postupom okresného súdu „stratil dôveru v spravodlivý proces“. V aktuálnej veci sťažovateľa s prihliadnutím na všetky jej konkrétne okolnosti [nečinnosť okresného súdu rátaná na týždeň, celková doba trvania rozhodovania okresného súdu, ale aj príspevie sťažovateľa (jeho obhajcu) k celkovej dĺžke trvania konania] ústavný súd v súlade so zásadou spravodlivosti považoval za primerané, aby okresný súd zaplatil sťažovateľovi ako finančné zadosťučinenie za utrpenú nemateriálnu ujmu čiastku 1 000 €.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že:

Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s požiadavkou urýchleného rozhodnutia o osobnej slobode postupom Okresného súdu Trnava porušené bolo.

	Sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 000 € úhradu trov konania.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03, III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06, II. ÚS 48/96, II. ÚS 18/98, II. ÚS 52/99, III. ÚS 56/02, IV. ÚS 210/, Bezichieri z roku 1989, A-164, § 21, Neumeister z roku 1968, A-8, § 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, § 55, rozsudok vo veci Koendjibiarie v. Holandsko, 25. 10. 1990, § 27, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, § 33 – § 36, Letellier v. Francúzsko, 26. 6. 1991, § 56 a Navarra v. Francúzsko, 23. 11. 1993, § 28
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – základné ľudské práva a slobody - právo na osobnú slobodu väzba - žiadosť o prepustenie

Nález - priet'ahy:

spisová značka	III. ÚS 348/2015
populárny názov	Priet'ahy v konaní o zodpovednosti za vady diela
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Pri posudzovaní postupu konajúcich súdov vychádzal ústavný súd z toho, že k 1. januáru 2008 prešiel na základe zákona č. 511/2007 Z. z. výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z Okresného súdu Trnava na okresný súd (u ktorého bola pôvodne aj žaloba podaná). Z uvedeného dôvodu v zmysle ustanovení § 18a ods. 1 v spojení s § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov nesie okresný súd zodpovednosť za porušenie označených práv sťažovateľa aj za obdobie, v ktorom vo veci konal Okresný súd Trnava.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania vedeného Okresným súdom Piešťany (ďalej len "okresný súd") a to na strane žalovaného, kde súdne konanie bolo začaté na základe žaloby o uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady podanej žalobcami v roku 2001.
z odôvodnenia	Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitost' (1), ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postup okresného súdu vrátane postupu Okresného súdu Trnava (3). 1. Predmetom konania v posudzovanej veci je uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady diela. Ústavný súd je toho názoru, že predmetné konanie sa síce vyznačuje určitým stupňom skutkovej zložitosti veci, ktorá je daná predovšetkým potrebou vykonania znaleckého dokazovania, avšak táto okolnosť sa v doterajšom štádiu konania nemohla nijako podpísať na plynulosti postupu konania, keďže k nemu konajúce súdy do času posudzovania veci ústavným súdom nepristúpili. 2. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní ústavný súd zistil určité okolnosti signalizujúce nedostatočnú aktivitu zo strany sťažovateľa ako účastníka konania. Išlo o pasivitu sťažovateľa v súvislosti s výzvami konajúceho súdu, na ktoré sťažovateľ nereagoval pružne, v primeraných lehotách. Zároveň však ústavný súd dodáva, že uvedené negatívne momenty na strane sťažovateľa majú neporovnateľný charakter so závažnými nedostatkami v postupe konajúcich súdov.

	<p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup konajúcich súdov. Závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť konania, boli obdobia nečinnosti (v celkovom rozsahu takmer siedmich rokov), v ktorých súdy nekonali bez toho, aby im v tom bránila zákonná prekážka. Ide o obdobie od 8. decembra 2003 do 2. mája 2006, od 6. februára 2007 do 21. novembra 2008, od 19. marca 2009 do 12. januára 2010, od 25. februára 2010 do 24. októbra 2012, od 8. novembra 2012 do 31. júla 2013.</p> <p>K obrane okresného súdu o nedostatočnom personálnom obsadení súdu a s tým súvisiacou jeho neprímeranou zaťaženosťou predstavujúcou podľa okresného súdu objektívne okolnosti majúce negatívny dopad na plynulosť konania vo veci sťažovateľa ústavný súd poukázal na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezbavujú štát zodpovednosti za zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Námietka personálnych komplikácií nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil.</p> <p>Ústavný súd dodal, že pri posudzovaní postupu konajúcich súdov vychádzal z toho, že k 1. januáru 2008 prešiel na základe zákona č. 511/2007 Z. z. výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z Okresného súdu Trnava na okresný súd (u ktorého bola pôvodne aj žaloba podaná). Z uvedeného dôvodu v zmysle ustanovení § 18a ods. 1 v spojení s § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov nesie okresný súd zodpovednosť za porušenie označených práv sťažovateľa aj za obdobie, v ktorom vo veci konal Okresný súd Trnava.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany porušené boli. Okresnému súdu Piešťany prikázal konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a úhradu trov konania.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	prieťahy v konaní - nečinnosť

spisová značka	III. ÚS 395/2015
populárny názov	Prieťahy v konaní o zaplatenie sumy
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	27.10.2015
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd uznáva, že práceneschopnosť alebo liečebný pobyt sú relevantným dôvodom na ospravedlnenie neúčasti na pojednávaniach pred všeobecnými súdmi, nemožno však pri rozhodovaní o sťažnosti takéhoto účastníka na prieťahy v konaní neprihliadnuť na tieto okolnosti, pokiaľ skutočne mali preukázateľný dopad na celkovú dĺžku trvania doterajšieho konania. Priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade neprichádza do úvahy, pretože sťažovateľka zásadným spôsobom prispela k predĺženiu priebehu napadnutého konania.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala neprímeranú dĺžku konania vedeného na Okresnom súde Poprad (ďalej len "okresný súd") o zaplatenie dlhu s príslušenstvom. Uvedené konanie začalo žalobným návrhom právneho predchodcu sťažovateľky,

	<p>ktorý bol okresnému súdu doručený 24. októbra 2002. Sťažovateľka vstúpila do konania 12. mája 2010, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu z 30. marca 2010, ktorým bola pripustená zmena účastníkov na strane navrhovateľa. Napriek tomu, že okresný súd vo veci už dvakrát meritórne rozhodol, jeho rozhodnutia boli odvolacím súdom zrušené a vrátené okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom napadnuté konanie nebolo dosiaľ napriek jeho 13-ročnému priebehu právoplatne skončené.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že v prípade sťažovateľky došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane navrhovateľa, a to na základe singulárnej sukcesie (zmluva o postúpení pohľadávky). Keďže singulárna sukcesia (na rozdiel od univerzálnej sukcesie) nevyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo (sukcesiu), musel konajúci súd (odporca) uplatňovanú zmenu svojím uznesením pripustiť. Na základe návrhu sťažovateľky na pripustenie zmeny účastníkov konania doručeného okresnému súdu 31. júla 2009 okresný súd svojím uznesením z 30. marca 2010 návrhu sťažovateľky na zmenu účastníkov konania na strane navrhovateľa vyhovel. Právoplatnosťou tohto uznesenia (12. máj 2010) vstúpila sťažovateľka do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Tým sa zmena účastníkov konania líši od zámeny účastníkov konania (§ 92 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku), kde nedochádza k vstupu do doterajšieho procesnoprávneho vzťahu a kde právoplatnosťou uznesenia o povolení zámeny vzniká nový procesnoprávny vzťah. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu. Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.</p> <p>1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o zaplatenie dlhu s príslušenstvom z titulu neuhradeného nájomného. Ide o konanie, ktoré spravidla nebýva skutkovo zložitá, v tomto prípade však ústavný súd pripúšťa určitú mieru skutkovej zložitosti veci, ktorá mala vplyv na predĺženie priebehu napadnutého konania. Ide predovšetkým o opakované návrhy na zmenu účastníka konania, návrhy na oslobodenie od súdnych poplatkov, na ustanovenie zástupcov z radov advokátov a návrhy na vydanie predbežného opatrenia. Po právnej stránke vec nie je osobitne náročná. Návrhy tohto typu tvoria častú a bežnú agendu okresných súdov. V danej veci sa však musel okresný súd vysporiadať s viacerými procesnými návrhmi, čo taktiež neprispelo k rýchlosti konania.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd posudzoval priebeh napadnutého konania, bolo správanie sťažovateľky a jej právnych predchodcov. Ústavný súd konštatoval, že sťažovateľka a jej právni predchodcovia svojím správaním zásadným spôsobom ovplyvnili priebeh a dĺžku napadnutého konania. Sťažovateľka a jej právni predchodcovia sa nedostavili v priebehu napadnutého konania na viac ako 10 nariadených pojednávaní, ktoré v dôsledku uvedeného museli byť odročené. Z tohto hľadiska nie je podstatné, či dôvodom neúčasti bola práceneschopnosť, liečenie alebo kolízia s termínom iného pojednávania. V uvedenej súvislosti ústavný súd uznáva, že práceneschopnosť alebo liečebný pobyt sú relevantným dôvodom na ospravedlnenie neúčasti na pojednávaniach pred všeobecnými súdmi, nemožno však pri rozhodovaní o sťažnosti takéhoto účastníka na prieťahy v konaní neprihliadnuť na tieto okolnosti, pokiaľ skutočne mali preukázateľný dopad na celkovú dĺžku trvania doterajšieho konania. Priebeh konania bol nepochybne výrazne spomalený aj neúčastou na výsluchoch, ktoré mali byť vykonané dožiadaným súdom postupne 23. februára 2004, 13. mája 2004, 10. júna 2004 a 29. augusta 2004. Výsluch sťažovateľky</p>

	<p>bol napokon dožiadaným súdom vykonaný až 7. septembra 2004, teda takmer po roku od momentu, kedy o jeho vykonanie požiadal okresný súd. Uvedené skutočnosti podľa názoru ústavného súdu do istej miery spochybňujú aj skutočný záujem sťažovateľky a jej právnych predchodcov na odstránení stavu právnej neistoty v napadnutom konaní. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že sťažovateľka uplatnila účinný prostriedok nápravy v podobe sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov až 14. augusta 2014, teda po takmer 12-tich rokoch od začiatku napadnutého konania. Ústavný súd považoval za dôležité taktiež zdôrazniť, že sťažovateľka má v napadnutom konaní v súčasnosti procesné postavenie navrhovateľa už iba formálne, pretože vecne aktívne legitimovaným na vymáhanie pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 15. júla 2013 uzavretej v zmysle § 524 až § 530 Občianskeho zákonníka sa stal Ing. J. M. ako fyzická osoba, ktorý je súčasne likvidátorom sťažovateľky.</p> <p>3. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd konštatoval, že aj keď bol postup okresného súdu okrem obdobia nečinnosti od 22. októbra 2008 do 30. marca 2010 v zásade plynulý, bez väčších intervalov medzi jednotlivými procesnými úkonmi, na druhej strane bol postihnutý neefektívnosťou. Nepochybným dôkazom neefektívnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní sa javí aj skutočnosť, že krajský súd dvakrát zrušil meritórne rozhodnutia okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri konštatovaní neefektívnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní zobral ústavný súd do úvahy najmä tú skutočnosť, že napadnuté konanie ako celok nebolo právoplatne skončené ani po 13 rokoch od jeho začatia, čo nie je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Preto nemohol ústavný súd ani zohľadniť námietku okresného súdu uvedenú vo vyjadrení k sťažnosti, že sťažovateľka neposkytla žiadnu príležitosť na odstránenie protiprávneho stavu. V tejto súvislosti už ústavný súd judikoval, že ak už konanie trvá neprímerane dlho, má všeobecný súd venovať zvláštnu pozornosť jeho urýchleniu.</p> <p>Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 20 000 €. Priznanie finančného zadosťučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy, podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade neprichádza do úvahy, pretože sťažovateľka zásadným spôsobom prispela k predĺženiu priebehu napadnutého konania. Ústavný súd musel zobrať do úvahy, že od 24. marca 2004 vystupuje na strane navrhovateľa Ing. J. M., a to striedavo ako fyzická osoba alebo v dvojjedinom postavení ako likvidátor (pôvodného navrhovateľa), resp. sťažovateľ. Opätovné postupovanie pohľadávky a najmä pozícia postupníka (tobôž nie vymáhanie pohľadávky na cudzí účet, ako to je v súčasnosti) určite nenapĺňa podmienky kogentných zákonných ustanovení pre spoločnosť v likvidácii (teda zrušení) a jej likvidátora podľa § 70 až § 72 Obchodného zákonníka.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad porušené boli. Okresnému súdu Poprad prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke finančné zadosťučinenie nepriznal. Sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prerokovanie veci - bez zbytočných prieťahov

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.